

## مقایسه اثر بی دردی فنتانیل و سوفتانیل در بی حسی نخاعی

عباسعلی عباس نژاد<sup>۱</sup> - دکتر محمدرضا جلیلی<sup>۲</sup> - علیرضا طلایی<sup>۳</sup> - حسین سعیدی<sup>۳</sup>

### چکیده

**زمینه و هدف:** ایجاد بی‌دردی در بیمار یکی از اهداف اصلی بیهوشی می‌باشد که برای رسیدن به آن از روشها و داروهای مختلفی استفاده می‌شود. بی‌حسی نخاعی با لیدوکائین ۵٪ یکی از روشهای ایجاد بی‌دردی است که طول مدت بی‌دردی آن حدود ۶۰ دقیقه است. در برخی از اعمال جراحی به بی‌دردی طولانی‌تری نیاز می‌باشد، یکی از روشهایی که باعث افزایش طول مدت بی‌دردی در بی‌حسی نخاعی می‌شود، استفاده از مخدرا می‌باشد. در این تحقیق اثر بی‌دردی دو داروی مخدر فنتانیل و سوفتانیل در بی‌حسی نخاعی مورد بررسی قرار گرفت تا داروی مناسب‌تر معرفی شود.

**روش تحقیق:** در این مطالعه که به صورت کارآزمایی بالینی انجام شد، ۸۰ نفر از مردان ۵۰-۶۰ ساله‌ای که در بیمارستان ۱۵ خرداد بیدخت در سال ۱۳۸۵ تحت عمل جراحی فتق اینگوئینال قرار گرفتند، به طور تصادفی به دو گروه ۴۰ نفری تقسیم شدند. به منظور ایجاد بی‌حسی نخاعی در یک گروه از ۲۰  $\mu\text{g}$  فنتانیل (گروه F) به همراه ۱۰۰ mg لیدوکائین ۵٪ و در گروه دیگر از ۵  $\mu\text{g}$  سوفتانیل و همان مقدار لیدوکائین استفاده گردید (گروه S). اطلاعات لازم در پرسشنامه و فرم بازنگری ثبت گردید. داده‌های جمع‌آوری شده با استفاده از نرم‌افزار SPSS و آزمون آماری t در سطح معنی‌داری  $P \leq 0.05$  مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

**یافته‌ها:** میانگین طول مدت بی‌دردی در گروه F،  $99/37 \pm 18/61$  و در گروه S  $153/62 \pm 26/62$  دقیقه بود و دو گروه از نظر آماری اختلاف معنی‌داری داشتند ( $P < 0.001$ ). در گروه F، هاپیوتانسیون در  $37/5\%$ ، برادیکاردی در  $27/5\%$  و تهوع و استفراغ در  $10\%$  از نمونه‌ها اتفاق افتاد ولی در گروه S این موارد به ترتیب  $40\%$ ،  $32/5\%$  و  $15\%$  بود. این اختلاف از نظر آماری معنی‌داری نبود. **نتیجه‌گیری:** در این تحقیق، طول مدت بی‌دردی با سوفتانیل نسبت به فنتانیل در بی‌حسی نخاعی بیشتر بود و دو گروه با هم اختلاف معنی‌داری داشتند ولی از نظر وقوع افت فشار خون، تهوع و استفراغ تفاوت معنی‌داری بین دو گروه مشاهده نشد؛ بنابراین در مواردی که نیاز به بی‌دردی بیش از ۱۰۰ دقیقه باشد، می‌توان از سوفتانیل به جای فنتانیل در بی‌حسی نخاعی استفاده کرد.

**واژه‌های کلیدی:** بی‌دردی؛ فنتانیل؛ سوفتانیل، بی‌حسی نخاعی

مجله علمی دانشگاه علوم پزشکی بیرجند (دوره ۱۵؛ شماره ۴؛ زمستان ۱۳۸۷)

دریافت: ۱۳۸۶/۶/۲۶ اصلاح نهایی: ۱۳۸۶/۱۰/۱۰ پذیرش: ۱۳۸۷/۲/۱۷

<sup>۱</sup> نویسنده مسؤول؛ کارشناس ارشد بیهوشی، دانشگاه علوم پزشکی گناباد

آدرس: گناباد- حاشیه جاده آسیایی- دانشگاه علوم پزشکی گناباد      تلفن: ۰۹۱۵۳۳۵۹۸۴۶      نمابر: ۰۵۳۵-۷۲۲۷۱۱۴      پست الکترونیکی: aa\_zahan@yahoo.com

<sup>۲</sup> متخصص بیهوشی و مراقبتهای ویژه

<sup>۳</sup> کارشناس پرستاری